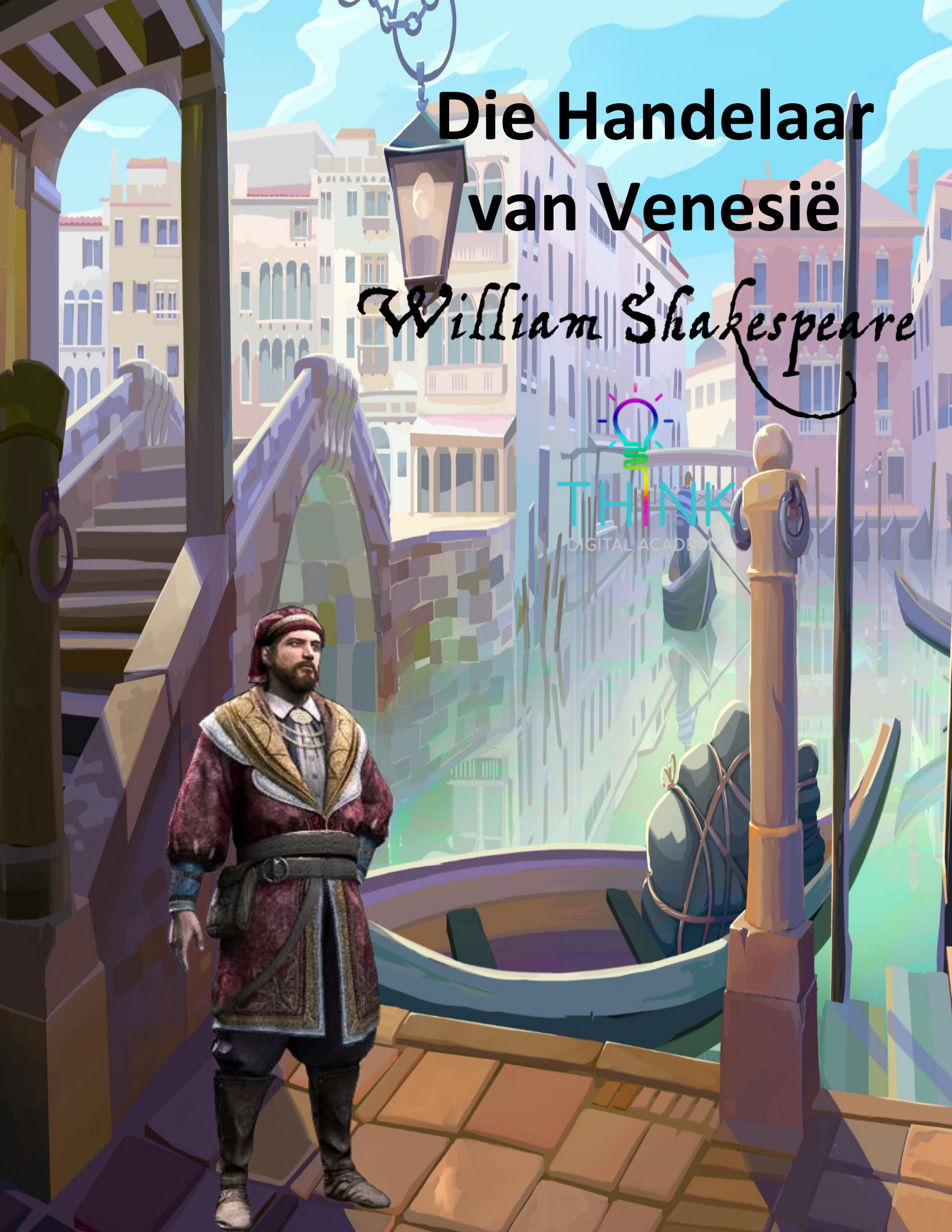

Die Handelaar van Venesië

William Shakespeare

'n Klassieke Shakespeare verhaal deur Edith Nesbit

Antonio was 'n ryk en welvarende handelaar van Venesië. Sy skepe was op byna elke see, en hy het handel gedryf met Portugal, Mexiko, Engeland en met Indië. Alhoewel hy trots was op sy rykdom, was hy baie vrygewig met dit, en was verheug om dit te gebruik om die behoeftes van sy vriende te verlig, onder wie sy familielid, Bassanio die eerste plek beklee het.

Bassanio was, soos baie ander vrolike en galante here, roekeloos en uitspattig, en toe hy gevind het dat hy nie net aan die einde van sy fortuin gekom het nie, maar ook nie in staat was om sy krediteure te betaal nie, het hy na Antonio gegaan vir verdere hulp.

"Aan jou, Antonio," het hy gesê, "skuld ek die meeste geld en in liefde, ek het aan 'n plan gedink om alles te betaal wat ek skuld as jy my net wil help."

"Sê wat ek kan doen, en dit sal gedoen word," het sy vriend geantwoord.

Toe het Bassanio gesê, "In Belmont is 'n dame ryklik gelaat, en uit alle oorde van die wêreld kom bekende vryers om haar te lok, nie net omdat sy ryk is nie, maar omdat sy ook mooi en goed is.

Sy het met soveel guns na my gekyk toe ons laas ontmoet het, dat ek seker voel dat ek haar van alle mededingers sou weg wen vir haar liefde as ek maar die middele gehad het om na Belmont te gaan, waar sy woon."

“Al my fortune,” sê Antonio, “is op see, en ek het dus geen geld gereed nie, maar gelukkig is my kredietwaardigheid goed in Venesië, en ek sal vir jou leen wat jy nodig het.”

Daar het in hierdie tyd in Venesië 'n ryk geldlener gewoon, genaamd Shylock. Antonio het hierdie man baie verag en nie van hom gehou nie, en hom met die grootste hardheid en veragting behandel.

Hy sou hom, soos 'n hond, oor sy drumpel stoot, en sou selfs op hom spoeg. Shylock het hom met 'n geduldige skoueroptrek aan al hierdie vernedering onderwerp, maar diep in sy hart het hy 'n begeerte gekoester om wraak te neem op die ryk, self voldane handelaar.

Want Antonio het beide sy trots en sy besigheid beskadig. "As dit nie vir hom was nie," het Shylock gedink, "sou ek 'n half miljoen dukate ryker gewees het. Op die mark plein, en waar hy ook al kan, veroordeel hy die rentekoers wat ek vra, en erger as dit leen hy geld vrylik uit."

Toe Bassanio dus na hom toe kom om 'n lening van drie duisend dukate aan Antonio vir drie maande te vra, het Shylock sy haat weg gesteek en na Antonio gedraai en gesê:
"Hardnekkig soos jy my behandel het, sou ek vriende met jou wees en jou lief hê. So ek sal jou die geld leen en geen rente hef nie.

Maar net vir die pret, moet jy 'n kontrak teken waarin ooreengekom sal word dat as jy my nie oor drie maande terug betaal nie, ek die reg sal hê op 'n pond van jou vlees, om gesny te word uit watter deel van jou liggaam ek kies."

"Nee," roep Bassanio vir sy vriend, "jy sal nie so 'n risiko op my vat nie."

"Moenie vrees nie," sê Antonio, "my skepe sal 'n maand voor die tyd tuis wees. Ek sal die kontrak teken."

Bassanio was dus toegerus met die middele om na Belmont te gaan, om daar die lieflike Portia te beywer.

Die einste aand wat hy begin het, het die geldlener se mooi dogter, Jessica, saam met haar minnaar uit haar pa se huis weg gehardloop, en sy het 'n paar sakke dukate en edel gesteentes saam geneem uit haar pa se hope skatte.

Shylock se hartseer en woede was verskriklik om te sien. Sy liefde vir haar het na haat verander. "Ek wens sy was dood by my voete en die juwele in haar oor," huil hy.

Sy enigste troos was nou om te hoor van die ernstige verliese wat Antonio getref het, wie se skepe verwoes is. "Laat hy na sy verbond kyk," het Shylock gesê, "laat hom na sy verbond kyk."

Intussen het Bassanio Belmont bereik en die mooie Portia besoek.
Hy het gevind, soos hy aan Antonio gesê het, dat die gerug van
haar rykdom en skoonheid haar minnaars van ver en naby aan
getrek het.

Maar aan almal van hulle het Portia net een antwoord gehad. Sy
sou net daardie vryer aanvaar wat homself sou belowe om by die
bepalings van haar pa se testament te hou.

Dit was toestande wat menige vurige woeker afgeskrik het. Want hy wat Portia se hart en hand sou wen, moes raai watter van drie kissies haar portret hou. As hy reg raai, dan sou Portia sy bruid wees, as dit verkeerd was, was hy verplig om nooit te openbaar watter kis hy gekies het nie, om nooit te trou nie en om dadelik weg te gaan.

Die kistsies was van goud, silwer en lood.

Die goue een het hierdie inskripsie gedra: -"Wie my uitkies, sal kry wat baie mense begeer." die silwer een het gesê: -"Wie my uitkies, sal soveel kry as wat hy verdien;" terwyl daar op die loodboksie hierdie woorde geskryf was: -"Wie my uit kies, moet alles wat hy het gee en in gevaar stel."

Die Prins van Marokko, so dapper soos hy swart was, was van die eerstes wat hierdie toets in gedoen het. Hy het die goue kis gekies, want hy het gesê nie lood of silwer kon haar portret bevat nie. So word die goue kis gekies, en binne is gelykenis van wat baie mense begeer - die dood - gevind.

Ná hom het die hoogmoedige prins van Arragon gekom en gesê:
“Laat my kry wat ek verdien—sekerlik verdien ek die dame,” het hy
die silwer een gekies en 'n dwaas se kop gevind binne gevind. "Het
ek niks meer as 'n dwaas se kop verdien nie?" het hy uitgeroep.

Toe kom Bassanio uiteindelik, en Portia sou hom vertraag het om sy keuse te maak uit die vrees dat hy verkeerd sou kies. Want sy het hom innig lief gehad, net soos hy haar lief gehad het. "Maar," het Bassanio gesê, "laat my dadelik kies, want, soos ek is, woon ek op die rak."

Toe het Portia haar bediendes beveel om musiek te bring en te speel terwyl haar galante minnaar sy keuse gemaak het.

Bassanio het 'n eed afgelê en na die kistsies gestap - die musikante het die tyd sagges gespeel. "Bloot uiterlike vertoning," het hy gesê, "moet verag word.

Die wêreld word nog steeds met ornamente bedrieg, en dus geen pronke goud of blink silwer vir my nie. Ek kies die lood kis; laat vreugde die gevolg wees!"

Toe hy dit oop maak, vind hy die mooie Portia se portret binne, en hy draai na haar en vra of dit waar is dat sy syne is.

"Ja," het Portia gesê, "ek is joune, en hierdie huis is joune, en saam met hulle gee ek jou hierdie ring, waarvan jy nooit mag skei nie."

En Bassanio, wat gesê het dat hy skaars kon praat van vreugde, het woorde gevind om te sweer dat hy nooit van die ring sou skei terwyl hy lewe nie.

Toe is al sy geluk skielik met droefheid verpletter, want boodskappers het van Venesië af gekom om hom te vertel dat Antonio verwoes is, en dat Shylock van die hertog die vervulling van die verbond geëis het, waaronder hy geregtig was op 'n pond van die handelaar se vlees. Portia was so bedroef soos Bassanio om te hoor van die gevaar wat sy vriend bedreig het.

"Eerstens," het sy gesê, "vat my kerk toe en maak my jou vrou, en gaan dan dadelik Venesië toe om jou vriend te help. Jy moet genoeg geld saam neem om sy skuld twintig keer oor te betaal."

Maar toe haar pasgetroude man weg is, het Portia agter hom
aan gegaan en in Venesië aan gekom vermom as 'n prokureur,
en met 'n voorstelling van 'n beroemde prokureur Bellario,
wat die hertog van Venesië in geroep het om te besluit oor die
regsvrae wat deur Shylock se aanspraak gemaak is op 'n pond
van Antonio se vlees.

Toe die hof vergader, het Bassanio Shylock twee keer die geld wat geleen is, aangebied as hy sy eis sou terug trek. Maar die geldlener se enigste antwoord was soos volg:

"As elke dukaat in ses duisend dukate, in ses dele was, en elke deel 'n dukaat, sou ek hulle nie trek nie, -- Ek sou my verbond hê."

Dit was toe dat Portia in haar vermomming aangekom het, en nie eens haar eie man het haar geken nie. Die hertog het haar verwelkom op grond van die groot Bellario se inleiding, en die afhandeling van die saak aan haar oor gelaat. Toe het sy in edele woorde Shylock beveel om genade te hê. Maar hy was doof vir haar smekinge. “Ek sal die pond vlees hê,” was sy antwoord.

"Wat het jy om te sê?" het Portia van die handelaar gevra." Maar min," het hy geantwoord; "Ek is gewapen en goed voorbereid."

"Die Hof ken jou 'n pond van Antonio se vlees toe," het Portia aan die geldlener gesê. "Mees regverdige regter!" het Shylock geroep. "'n Vonnis: kom, maak gereed."

“Wag 'n bietjie. Hierdie verbond gee jou geen reg op Antonio se bloed nie, net op sy vlees. As jy dan 'n druppel van sy bloed mors, sal al jou eiendom aan die Staat verbeur word. So is die Wet.”

En Shylock het in sy vrees gesê: “Dan sal ek Bassanio se aanbod aanvaar.”

"Nee," het Portia streng gesê, "jy sal niks anders as jou verbond hê nie. Neem jou pond vlees, maar onthou, as jy meer of minder neem, selfs met die gewig van 'n haar, sal jy jou eiendom en jou lewe verloor." Shylock het nou baie bang geword. "Gee my, my drie duisend dukate wat ek hom geleen het, en laat hom gaan."

Bassanio sou dit aan hom betaal het, maar het vir Portia gesê:
"Nee! Hy sal niks anders as sy verbond hê nie."

"Jy, 'n buitelanders," het sy bygevoeg, "het probeer om die lewe van 'n Venesiese burger te neem, en dus word jou lewe en goedere deur die Venesiese wet verbeur. Buk dan, en smeeke genade van die Hertog."

So is die tafels om gedraai, en geen genade sou aan Shylock gewys word as dit nie vir Antonio was nie. Soos dit was, het die geldlener die helfte van sy fortuin aan die Staat verbeur, en hy moes die ander helfte op sy dogter se man betaal, en daarmee moes hy tevrede wees.

Bassanio, in sy dankbaarheid aan die slim prokureur, is daartoe gebring om die ring te gee wat sy vrou hom gegee het, en waarmee hy belowe het om nooit te skei nie. Toe hy met sy terug keer na Belmont en dit aan Portia bely het, het sy baie kwaad gelyk, en het belowe sy sal nie vriende met hom wees totdat sy weer haar ring gehad het nie.

Maar uiteindelik het sy vir hom gesê dat dit sy was wat in die vermomming van die prokureur, sy vriend se lewe gered het, en die ring by hom gekry het. Bassanio is dus vergewe en gelukkiger as ooit gemaak om te weet hoe ryk 'n prys hy in die lotery van die kistsies getrek het.

THINK
DIGITAL ACADEMY